

Vit eiga at miðja ímóti neyvvari samvinnu við bæði normenn og russar, so vit ikki gjalda tvær ferðir

Tað er eingin loyna, at føroyingar við at samráðast við russar kanska siggja ein møguleika fyri at vaksa um ta kvotu, okkum hevur verið loyvt at veiða í Barentshavinum

Uppá fyrispurning, hví russar hava so stóran áhuga fyri sáttmála við føroyingar um veiðu undir Føroyum, sigur Atli Dam, løgmaður, at russar eru eins og føroyingar trongdir eftir hæli á flestu fiskileiðum, har teir vanliga hava roynt. Og hann heldur fram:

— Tað er ikki lítið russar hava mist við Grønland, Kanada, undir Íslandi og í felagsmarknaðar økinum, so tað er væl skiljandi, at teir royna at varðveita hvønn møguleika, sum eftir er.

Teir hava stóran tørv fyri at fáa til vega protein til tær 250 milliónirnar, sum búgva í hesum stóra ríki, so høvuðsorsøkin er væl tann reella, at teir her halda seg kunna veiða ávis fiskasløg, sum ikki so stórus eftirspurningur er eftir, og sum tí kanska møguleiki er fyri at veiða enn eina tíð.

Afturat hesum hava teir ein teknikk viðvíkjandi veiðu á djúpum vatni, sum aðrir ikki nýta í eins stóran mun, og sum kunnu eru 3/4 av tí økinum, sum finnst innanfyri føroyska fiskimarkið dýpi, sum er meir enn 500 metrar.

Teir hava eisini ein teknikk til viðgerð av fiskasløgum, sum aðrar tjóðir ikki halda eru serliga væl nýtilig til mannaføði. Ein teknikk, sum teir duga betur enn aðrir, og sum teir kunnu nýta tí teir hava eitt stórt sokallað »bakland« við 250 milljónum menniskjum, sum taka ímóti tí, sum framleitt verður, og fegin eta framleiðsluna.

Innanfyri teirra økonomisku skipan ber til at veiða hesi sløg og viðgera tey uttan at skeita eins nóg eftir og vit mugu, hvat svarar seg og gevur pening.

Afturat hava teir ein vælskiljandi áhuga í at vera í hesum atlantiska økinum, tað er skjótt ikki nógva staðni, teir kunnu vera innan fyri mark, í hvussu so er annað enn í Noregi og hjá okkum og í ein litlan mun í Norðsjónum, so teir hava ein áhuga at vera her og á tann hátt at varðveita søguliga rætt sín, soleiðis at teir, tann dagin atlant-skandiska sildin, íslandssildin, kemur aftur, tá kunnu siga, at teir skulu vera við til at taka avgerð um veiðu av hesum stovni, at teir mugu hava meðávirkan, tá ið kvotur verða ásettar og fáa ein part av hesum kvotum.

Til seinast kann ein nevna tað, sum mangur vil vera við, at sovjetbúgvar hava ein strategiskan áhuga í at hava skip úti í Atlantshavinum. Um tað er so,

skal eg ikki leggja meg úti, men var tað so, so er hetta væl eisini skiljandi út frá einum militærpolitiskum sjónarmiði.

Atli Dam, tann føroyski áhugin fyri at fáa sáttmálan í lag, hvør er hann, og hvussu stórus er hann?

— Tað er væl kent, at føroyingar hava áhuga fyri at veiða í Barentshavinum serliga tosk, men í tann mun lagt verður um til feskiskaveiðu sjálvsagt eisini hýsu, svartkalva og upsa. Harafturat er føroyski áhugin stórus fyri at fáa møguleikar fyri at veiða lodnu ella kanna, hvussu lodna veidd á hesum leiðum kann fáast til Føroyar í einum líki so hon gerst nýtilig í framleiðslu.

Tað er eingin loyna, at føroyingar við at samráðast við russar kanska siggja ein møguleika fyri at vaksa um ta kvotu, okkum hevur verið loyvt at veiða í Barentshavinum. At vit miðja ímóti eini neyvvari samvinnu við bæði russar og norðmenn soleiðis at vit fáa fult endurgjald fyri tað, sum teir veiða her.

Hvi er so sáttmálin ikki enn komin í lag, tá ið áhugin er so stórus frá báðum síðum?

— Sum eg nevndi í útvarpinum hetta kveldið, so eru tað føroyingar, sum hava verið teir mest afturhaldandi í hesum spurninginum, og hevur tað fleiri orsøkir, fyrst og fremst tað eg nevndi, at samvinna millum eina heilt stóra tjóð og eina heilt

hetta sáttmálaútkast so gjølla sum gjørligt, so báðir partar kunnu fáa mest møgulegt gagn av samarbeiðinum uttan at kenna seg meira bundnar enn sáttmálin sigur.

Tað er neyðugt hjá føroyingum at koordinera veiðuna í russiskum parti í Barentshavinum við veiðuna í norskurum parti, og tí er neyðugt at fáa normenn inn í myndina, so ein sleppur undan at gjalda 2 ferðir fyri tað, sum vit veiða í Barentshavinum, nevniliga bæði til norðmenn og russar.

Tað er eingin loyna, at russar eru ógvuliga dugnaligir samráðingarmenn og snildir samráðing-

litla krevur neyvva umhugsan av javnvágsspurninginum, soleiðis at ikki annar parturin kemur at kenna seg kroystan av hinum.



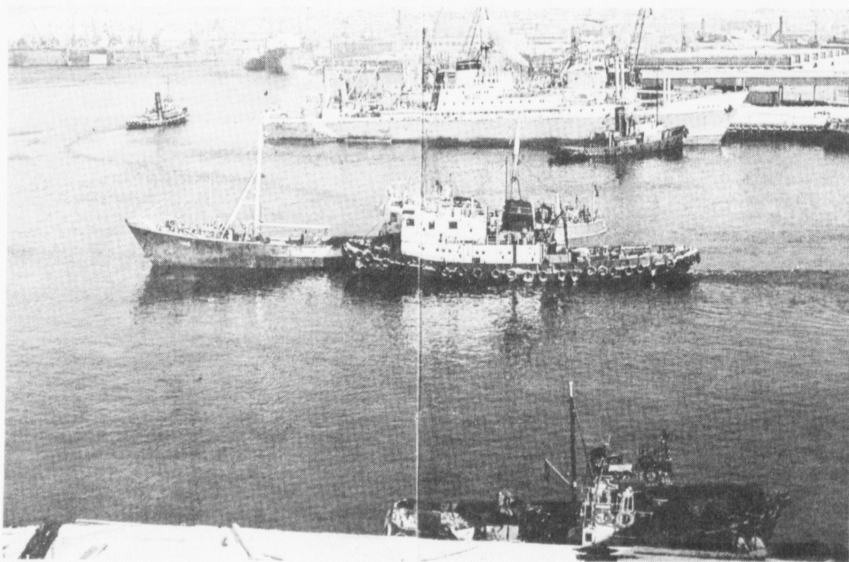
Er tað fyrri at sleppa frá at siga »njet« at Atli læsir varðarnar saman, tá Ishkov (í miðjuni) biður hann skriva undir?

Tað er eingin loyna, at russar hava so stóra orku at seta inn her, so stórt skipatal og so stór skip, at verður ikki heilt greitt ásett tal av skipum, stódd av skipum, veiðuøki, veiðuloyvi og fiskasløg, so kann ein lætt koma í ta støðu, at føroyingar kenna seg kroystar av tí størri partinum.

Vit hava tí hildið tað verið neyðugt at nærlesla ella finlesla

armenn og nýta hvørt einasta loyvi, teir fáa út í æsir. Tí er neyðugt at gera sær heilt greitt, hvussu langt ein er til reiðar at ganga við hvørjari koncessión, hvørjum loyvi, sum givið verður. Soleiðis at ikki verður møgulegt at leggja meira í hvørt loyvi enn við sjálvir ætla.

Tað er heldur eingin loyna, at føroyingar av teirri orsök, sum eg nevndi í áðni um tað militær-



Frá havnini í Murmansk.



Her eru nakrar av teimum fiskaverum, tú kanst keypa í Sovjetsamveldinum á nærum hvørjum horni.